

„Troer paa os“, saa sige vi: „Troer paa os“. Derfor er det, at dette Forslag er bragt frem, det er jeg fuldkommen overbevist om; men, da det ikke har været paaagtet, saa vil jeg meget opfordre den ærede Rigsdagsmand, som har stillet det, til at tage det tilbage og ikke bringe det til Afstemning nu. Det vil berøbe paa Regjeringen, om den vil have noget lignende ved 3die Behandling, det vil sige, om den vil have det for søgt, thi det staaer ikke i min Magt at sige, det kan see. Forsaavidt at Personer her i Rigsdagen have kunnet have Indsigelse paa deres Venner og Medlemmerne, saa har Regjeringen gjort, hvad den har kunnet, for at gjøre denne Art Overenskomst umulig og at svække enhver Overenskomst af den Art, thi den har svækket Troen paa os i det Dieblit, den ikke sely har vist os Tillid. Dengang, da Ministeriet ikke mødte i Udvalget, da begyndte jeg at betragte enhver Overenskomst som umulig, og jeg var ikke fiern fra i det Dieblit at trække mig tilbage fra Rigsdagen, thi jeg betragtede mig som et unyttigt Redskab. Jeg er gaaet denne Sag igjennem med stor Bedrøvelse, med stor Smerte, thi vi ere ikke blevene behandlede, som vi fortjene. Men jeg skal ikke svigte endda; jeg skal gaae til den yderste Grændse, førend jeg nedlægger mit Mandat, og, naar jeg saa vender hjem herfra, saa skal jeg sige med den ærede Minister: Jeg gaaer herfra med en reen Overbeviisning. Enhver kan have sin Overbeviisning reen, og vi kunne dog staae mod hinanden; men jeg vil i dette Dieblit sige, at jeg er overbevist om, at, saaledes som Regjeringen er, saaledes har den maattet blive; Forholdene have bragt den dertil, og det maae vi ikke miskjende. Vi maae ikke rette Behreidelser til de Mænd, som have vandret den Vej, de have gjort, og fuldbyrdet det Kald, de have fuldbyrdet, men vi maae forlange af dem, at, ligesom de kræve af os, at vi skulle sætte os ind i deres Stilling, saaledes kunne vi forlange dem, at de maae kunne sætte sig ind i vor; thi, om de ogsaa have ganske andre Anskuelser og Principer, saa maae de kunne opgive nogle af disse for det fælles Vel. Det fælles Vel ligger mellem os begge; de have ikke mere Indsigt til at vide det alene, end vi

have. Kunne de reise sig og sige: vi have i sin Tid vist, at vi begreb Landets Stilling rigtig, og I begreb dengalt, saa skal jeg bøie mig for dem, men jeg siger: indtil Dato have Begivenhederne beviist det Modsatte. Jeg bebreider Ingen, hvad de have gjort; de have gjort det dengang i en god Mening, men de have seet skævt, det skulde de vide, det skulle de erkjende, thi Begivenhederne have lært dem det. Men Ingen af os skal glemme, at der i dette Dieblit ligger et ydre Tryk paa dem, og denne Erkjendelse skal bevæge os til at opgive Noget af vor Overbeviisning, for ikke i vort Lands Indre at forøge Smertene og Vanfælighederne af de Dage, som komme. Det har forundret og forbauset mig i det Dieblit, jeg har seet de Forholdsregler, vi have maattet tage i Anledning af Forholdene, som bevægede sig i Europa, at det ikke har rokket Ministeriet et Strid i denne Sag, da det jo dog maatte begribe, at ved Siden deraf skulde Tvedragten saa meget som muligt ophøre, — og Tvedragten er ikke saaet af os.

Jeg skal nu forlade denne Side af Sagen og gaae over til Betragtningerne af det Forslag, som den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) har stillet, i Modsatning til et af de Forslag, som ere komne fra Udvalget. Det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) kan ikke billige, siger han, at Valg til Fællesforsamlingen udgaae fra de særskilte Forsamlinger, for det Første, fordi at det bliver middelbare Valg, og at det endog med Hensyn til Landstinget bliver 2 Gange middelbare Valg. Men dette tager han dog ikke som den væsentligste Grund; den væsentligste Grund derimod søger han deri, at de Udvalg, som saaledes komme til at sammensætte Fællesforsamlingen, ere 3 leertalsudvalg, og Udvalg, som faae deres Indsigelse fra den Forsamling, hvorfra de ere udgaaede. Jeg troer, at dette var de to Hovedgrunde, som det ærede Medlem opstillede imod Forslaget. Forinden jeg bekæmper disse to Indsigelser, skal jeg erklære, at, dersom der forelaae et givet Valgsystem, som nogenlunde svarede til samtlige vore Forhold, hvorved Valgene kunde blive gjorte almindelige og derved en Forsamling komme tilveie, som kunde danne den nye